

Anna Wallentin
Energigas Sverige

Till:
Finansminister Elisabeth Svantesson

Med kopia till:
Energi- och näringsminister Ebba Busch
Klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari
Landsbygdsminister Peter Kullgren

Stockholm den 2023-03-24

Begäran om åtgärder för att skattebefrielsen av biogas och biogasol ska kvarstå och tillämpas

Energigas Sveriges förslag: Den svenska skattebefrielsen för biogas och biogasol har upphört att gälla efter en dom i Tribunalen. Regeringen bör nu:

1. Säkerställa att det inte blir några återkrav på den skattebefrielse för biogas och biogasol som redan har beviljats av Skatteverket,
2. Återställa full skattebefrielse omgående med stöd av de ändringar av den så kallade Gruppundantagsförordningen, förkortat GBER, som godkändes av Kommissionen den 9 mars 2023.
3. Omgående kommunicera till marknaden att regeringen avser att vida ovanstående åtgärder för att återinföra skattebefrielsen för biogas och biogasol.

Bakgrund till förslagen

Skattebefrielsen för biogas och biogasol är ett statligt stöd enligt EU-rätten. Statliga stöd måste vara godkända av EU-kommissionen för att få genomföras och för att gälla, under förutsättning av de inte omfattas av den så kallade Gruppundantagsförordningen¹, förkortat GBER. Sveriges skattebefrielse av biogas och biogasol har hittills inte omfattats av GBER utan istället godkänts av Kommissionen enligt Klimat-, energi-, och miljöstödsriktlinjerna². I juni 2020 godkände Kommissionen Sveriges skattebefrielse (biogas och biogasol för användning som motorbränsle³ eller för uppvärmning⁴) för perioden 2021–2030.

Den 12 oktober 2020 väckte det tyska företaget Landwärme GmbH talan i Tribunalen om att ogiltigförklara kommissionens beslut. Svarande var EU-kommissionen. Landwärme anförde att eftersom skattebefrielsen kan kombineras med stöd från andra medlemsstater, kan överkompensation uppstå vid import av biogas.

¹ KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget

² MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN Riktlinjer för statligt stöd till klimat, miljöskydd och energi 2022 (2022/C 80/01)

³ https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202029/285376_2174213_134_2.pdf

⁴ https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202029/285374_2174212_135_2.pdf

Tribunalen dom⁵ i målet publicerades den 21 december 2022. Tribunalen dömer till förmån för Landvärmes, och anger att Sveriges statsstöds godkännanden för skattebefrielse för biogas och biogasol, som skulle ha gällt för perioden 2021–2030, är ogiltiga. Domen baseras på att Kommissionen inte uppfyllt formalia i beslutsprocessen eftersom ingen fördjupad granskning genomförts.

Ingen av parterna i målet överklagade domen som nu därmed har verkställts. Skatteverket meddelade av den anledningen den 7 mars på sin hemsida att avdrag eller återbetalning för skatt på biogas respektive biogasol fortsättningsvis inte kommer att godkännas. Skattebefrielsen kvarstår enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi, men kan inte tillämpas.

Den svenska skattebefrielsen för biogas och biogasol har därmed upphört att gälla.

Ärende (förslagen) och gällande rätt

Det är av mycket stor vikt att regeringen nu agerar skyndsamt för att så snabbt som möjligt uppnå fortsatt skattebefrielse med så stor rättssäkerhet för branschens aktörer som möjligt.

Energigas Sverige begär att regeringen nu:

1. Säkerställer att det inte blir några återkrav på den skattebefrielse som redan har beviljats av Skatteverket.
 - Kommissionen behöver genomföra en fördjupad granskning och besluta nya, positiva statsstöds godkännanden för tiden fr.o.m. den 1 jan 2021 fram tills att stödet istället anmäls enligt GBER (se nedan).
 - Det är orimligt att kräva svenska industrier och småföretagare på drygt tre miljarder kronor. Dessa företag är inget annat än hållbarhetshjältar som har följt svensk lag och EU-rätt.
2. Återställer full skattebefrielse omgående med stöd av GBER.
 - Nyligen (den 9 mars 2023) godkände EU-kommissionen nya bestämmelser i GBER.
 - De nya bestämmelserna innebär att det är möjligt att ge full skattebefrielse till hållbar biogas och biogasol utan ansökningsförfarande och godkännande från EU-kommissionen. Villkor är att biogasen och biogasolen producerats från råvara som listas i annex IX i det så kallade Förnybartdirektivet, förkortat RED2, samt att överkompensation inte föreligger.
 - Skattebefrielsen behöver anmälas till EU-kommissionen som stöd enligt GBER från det datum då ändringarna i GBER börjar gälla.
3. Omgående kommunicerar till marknaden att regeringen avser att vida ovanstående åtgärder för att återinföra skattebefrielsen för biogas och biogasol.

Närmare beskrivning av punkten 1 och 2 följer nedan.

⁵ TRIBUNALENS DOM (sjunde avdelningen i utökad sammansättning) den 21 december 2022 (*) (<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=268749&pageIndex=0&doclang=SV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=175906>)

Säkerställ att det inte blir några återkrav på den skattebefrielse som redan har beviljats av Skatteverket

Den svenska skattebefrielsen har förklarats som ogiltig av Tribunalen till följd av att Kommissionen inte uppfyllt formalia i beslutsprocessen. Detta på grund av att Kommissionen inte genomförde någon fördjupad granskning. Nu när domen har verkställts ska Kommissionen öppna ärendena igen och genomföra den fördjupade granskningen. Den svenska regeringen har i pressmeddelande⁶ den 6 mars uttalat att regeringens ambition är att så snabbt som möjligt få nya godkännanden för skattebefrielse på plats.

Under rubriken *Återställ full skattebefrielse omgående med stöd av EU:s Gruppundantagsförordning*, nedan, redogör Energigas Sverige för en lösning för skattebefrielsen framåt i tiden, som möjliggjorts efter att Kommissionen nyligen godkänt nya ändringar i GBER. Den lösningen ersätter dock inte behovet av nya statsstöds godkännanden för tiden från och med den 1 januari 2021 och fram tills en sådan lösning kan vara på plats. Nya, positiva statsstöds godkännanden för denna tidsperiod behövs för att säkerställa att skattebefrielsen inte behöver betalas tillbaka retroaktivt, samt att de skattskyldiga ska kunna få omprövning och rättelse av sina deklarationer för den skattebefrielse som regleras i lagen (1994:1776) om skatt på energi, men som för närvarande inte kan godkännas av Skatteverket.

Notera att beskedet från Skatteverket den 7 mars att skattebefrielse inte kommer att kunna godkännas framöver, gäller även skattskyldighet som inträtt tidigare än så. För många företag handlar det om en redovisningsperiod på en månad, men för en del mindre aktörer, som har redovisningsperiod på årsbasis, kan det handla om att skattebefrielsen inte kan godkännas för hela det senaste året.

Energigas Sverige begär därmed att regeringen arbetar aktivt, och på alla sätt som står till buds, verkar för att Kommissionen skyndsamt, men rättssäkert, godkänner Sveriges ansökan om statsstöds godkännande för skattebefrielsen av biogas och biogasol från och med den 1 januari 2021 och fram till det datum som skattebefrielsen kan anmälas enligt GBER (se nedan).

Återställ full skattebefrielse omgående med stöd av EU:s Gruppundantagsförordning

Den 9 mars godkände Kommissionen nya ändringar i GBER⁷. Ändringarna innebär bland annat att det blir möjligt att anmäla stöd enligt GBER som ges genom att helt skattebefria bränslen som omfattas av artikel 16(1) i det så kallade Energiskattedirektivet⁸, förkortat ETD. Enligt artikel 16(1) i ETD får bland annat produkter som framställts av biomassa skattebefrias.

I Kommissionens ändringar av GBER framgår att villkor för att helt få skattebefria bränslen som omfattas av artikel 16(1) i ETD är att bränslet uppfyller hållbarhetskriterierna enligt det så kallade

⁶ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2023/03/regeringen-kontaktar-eu-kommissionen-for-att-radda-skattebefrielsen-for-biogas/>

⁷ COMMUNICATION TO THE COMMISSION Approval of the content of a draft for a Commission Regulation amending Regulation (EU) No 651/2014 declaring certain categories of aid compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty and Regulation (EU) 2022/2473 declaring certain categories of aid to undertakings active in the production, processing and marketing of fishery and aquaculture products compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty (Brussels, 9.3.2023 C(2023) 1712 final)

⁸ RÅDETS DIREKTIV 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet

Förnybartdirektivet⁹, förkortat RED2, med tillhörande delegerade akter, och att bränslena producerats från råvaror som listas i Annex IX i samma direktiv. Ytterligare villkor finns i artikel 16(3) i ETD där det framgår att skattebefrielse eller skattenedsättning ska anpassas till råvaruprisutvecklingen för att undvika överkompensation för merkostnaderna för framställning av biobränslet.

Både biogas och biogasol har framställts av biomassa och omfattas av artikel 16(1) i ETD. De av Kommissionen godkända ändringarna av GBER innebär därmed att stöd i form av full skattebefrielse av biogas och biogasol kommer att kunna anmälas enligt GBER när ändringarna börjar gälla. Detta sker när översättning till alla EU:s officiella språk är klar och den antagna texten publicerats i Europeiska unionens officiella tidning (EUT).

Energigas Sverige begär därmed att regeringen omgående, när de av Kommissionen godkända ändringarna av GBER börjar gälla, anmäler Sveriges fulla skattebefrielse för hållbar biogas och biogasol som producerats från råvaror enligt annex IX i RED, som ett stöd enligt GBER.

Skälen till förslagen

Skatteverket ha sedan 1 januari 2021 beviljat skattebefrielse på biogas och biogasol till cirka 700 företag. Det handlar om industrier och småföretagare som har följt svensk lag och EU-rätt samt förlitat sig på EU-kommissionens godkännande av långsiktig skattebefrielse till 2030. Det vore helt orimligt att nu i efterhand kräva dessa hållbarhetshjältar på drygt tre miljarder kronor.

För enskilda företag kan konsekvenserna av en sådan retroaktiv skattesmäll bli förödande. Ett retroaktivt återkrav skulle också kraftigt skada investerarnas och företagens förtroende för svensk skattelagstiftning. Det skulle bli en mycket tråkig erfarenhet som riskerar att resultera i att allt färre företag vågar satsa på förnybar teknik generellt.

Skattebefrielsen för hållbar biogas och biogasol – en av grundbultarna i svensk klimatpolitik – har bidragit till svensk försörjningstrygghet och minskat fossilberoende samt drivit miljö- och klimatomställning i stora delar av samhället:

- Svenska industrier har ställt om från fossila bränslen till biogas och biogasol.
- Idag används biogas i kollektivtrafiken i hela 16 av 21 regioner.
- Biogaslastbilarna dominerar bland de alternativa teknikerna för tunga lastbilar. Under 2022 var drygt 8 procent av nyregistreringarna en biogaslastbil. El- och vätgasdrivna lastbilar introduceras också, men står än så länge för mindre än 3 procent av nyregistreringarna.
- Företag och kommuner har tillsammans byggt upp ett nät av mer än 200 tankstationer där person- och transportbilar tankas med biogas. På bara några år har ytterligare ett 30-tal tankstationer byggts för långväga tunga transporter som drivs med flytande biogas.
- Den genomsnittliga förnybartandelen i fordonsgasen har ökat över tid, och under 2022 var den uppe i nästan 100 procent. Det gäller både flytande och gasformig fordonsgas. Enligt Energimyndigheten och Naturvårdsverket erbjuder fordonsgasen numera marknadens bästa klimatprestanda.
- Genom biogasen har Sverige byggt upp en modern, hållbar och cirkulär avfallshantering där avloppsslam, matavfall samt restprodukter från industri och jordbruk tas omhand och omvandlas till förnybar energi och växtnäring till våra åkrar.

⁹ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning)

- Bara genom Klimatklivet, som startade 2015, har staten och EU satsat 5 miljarder kronor på ny biogasproduktion, tankstationer och fordon i Sverige. Motfinansieringen från kommuner, regioner och privata aktörer har uppgått till 6 miljarder kronor. Drivkrafterna är energiförsörjning, resurseffektivitet, miljö och klimat – biogasanvändarna en förutsättning.
- Svenska lantbrukare har investerat miljontals kronor på biogasanläggningar på sina gårdar. Gårdsanläggningar bidrar till ett konkurrenskraftigt lantbruk och minskat fossilberoende samtidigt som det ger försörjningstrygghet för både energi och livsmedel. Under 2022 sökte 144 lantbrukare stöd inom Klimatklivet för att investera i ytterligare biogasproduktion.
- Satsningarna har gett oss nya företag, svenska arbetstillfällen, teknikexport och en ställning som världsledande på området. I takt med att fler länder ställer om ser vi nu hur svensk kompetens blir alltmer eftertraktad inom biogas- och biogasolteknik.

Det har inte ens gått en månad sedan Skatteverket meddelade att myndigheten inte längre kommer bevilja skattebefrielse för biogas eller biogasol. Ändå syns redan förödande konsekvenser som nu utgör ett direkt hot mot den utveckling och den satsning som beskrivs ovan. Nedan ges några exempel.

- Kollektivtrafiken i 16 av 21 regioner drabbas av kostnadsökningar på sammanlagt 200 miljoner kronor per år.
- Avloppsreningsverk som använder rågas internt för uppvärmning tvingas betala full skatt på rågasen trots att den har betydligt lägre energiinnehåll än uppgraderad biogas. I förlängningen kan de ökade energikostnaderna behöva tas ut på medborgarnas VA-avgift.
- För ett åkeri med 150 biogaslastbilar kan skatten komma att innebära kostnadsökningar på upp till 30 miljoner kronor per år. Åkerier vittnar om att man kommer tvingas flytta den här kostnaden vidare till logistikköparna som inte sällan utgörs av livsmedelsföretag. Det kan tvinga fram höjda priser mot handeln, vilket driver på inflationen ytterligare.
- Skatt på biogas får en direkt bromsande effekt på transportsektorns omställning eftersom färre åkeriföretag vågar investera i det här osäkra läget.
- Gashandlare rapporterar att många biogaskunder inom industri och uppvärmning redan har bytt till naturgas eller till mer skadliga alternativ som olja, som en direkt konsekvens av skatten.
- För lantbruket blir det plötsligt en förlustaffär att använda den biogas som gården producerar. Att fackla bort gasen blir för somliga ett nödvändigt ont, trots att det är vansinne ur ett resursperspektiv. De som var på gång att investera och bygga ny biogasproduktion avstår eller avvaktar där det är möjligt.
- Även en del av dem som funderar på att bygga mer storskalig biogasproduktion i Sverige avvaktar investeringsbeslut eftersom de ser att marknaden riskerar att minska. Det försenar omställningen och försämrar försörjningstryggheten mitt under pågående energikris och krig i Europa.

Energigas Sverige svarar gärna på eventuella frågor eller funderingar rörande denna begäran. Hör gärna av er till Anna Wallentin (e-post: anna.wallentin@energigas.se eller telefon: 070-260 77 26).

Med vänliga hälsningar

Maria Malmkvist
Vd

Anna Wallentin
Avdelningschef
Marknad och Kommunikation